

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης
Πτυχίο
Λογοθεραπείας/Λογοπαθολογίας

Πτυχιακή εργασία

**ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ
ΛΟΓΟΥ – ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ**

Κωνσταντίνα Μπεϊτη

Λεμεσός, Μάιος 2018

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΠΤΥΧΙΟ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ/ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Πτυχιακή εργασία

ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΛΟΓΟΥ –
ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

της

Κωνσταντίνα Μπέιτη

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Δρ. Κάκια Πετεινού

Λεμεσός, Μάιος 2018

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Κωνσταντίνα Μπεΐτη, 2017

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Στο γιό μου Αντώνη

Στο σύντροφό μου Νικόλα

&

Στην οικογένεια μου

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να ευχαριστίσω όλους αυτούς τους ανθρώπους που συνέβαλαν στο να καταφέρω να δημιουργήσω την παρούσα Πτυχιακή Εργασία.

Θα ήθελα επίσης να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους εκείνους τους φίλους και συνεργάτες μου για τη συμπαράσταση και τη βοήθειά τους και πάνω από όλα την οικογένειά μου, το σύντροφό μου Νικόλα και το γιό μου Αντώνη για την αγάπη τους και την υποστήριξή τους αυτά τα τέσσερα χρόνια.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο λόγος ή η ομιλία σαν υποσύστημα της γλωσσικής ικανότητας ορίζεται σαν η ικανότητα του ανθρώπου για παραγωγή του φωνητικού, φωνολογικού, συλλαβικού και φωνοτακτικού υπόβαθρου της μητρικής γλώσσας (Fromkin, Hyams, & Rodman, 2013). Η ανάπτυξη της γλώσσας είναι μια πολυδιάστατη, πολυδύναμη και πολύπλοκη διαδικασία που ξεκινά από την βρεφική ίσως και την εμβρυϊκή ηλικία (Vihman, 2013). Ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν την αρχή της ετοιμότητας του βρέφους για «αποκωδικοποίηση» του φωνητικού κώδικα και την ετοιμότητα για φωνητική και φωνολογική κατάκτηση. Το βρέφος δηλαδή αρχίζει σταδιακά τη μετάβαση από τον ήχο στο νόημα. Μέσω του βαβίσματος και του φωνητικού παιχνιδιού καθώς και της ικανότητα φωνητικής διάκρισης το βρέφος ετοιμάζει τον οργανισμό του για την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας.

Η εκφραστική ικανότητα του παιδιού είναι ικανότητα απαραίτητη για τη συντέλεση και στήριξη της αναπτυξιακής διαδικασίας που παρατηρείται τα πρώτα χρόνια της ζωής και που επιτρέπει την κατάκτηση της ετοιμότητας και γνώσης ολοκληρωμένης λεκτικής ικανότητας και κριτικής σκέψης. Με βάση ένα μοντέλο συνδετισμού, η φωνητική και φωνολογική κατάκτηση θεωρείται η ικανότητα που τροφοδοτεί και ενεργοποιεί την κατάκτηση του λεξιλογίου, σημασιολογίας, μορφολογίας και σύνταξης (Stoel-Gammon, 2011).

Εν τούτοις, για πολλά παιδιά η κατάκτηση της γλώσσας καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη λόγω διαφόρων παθολογιών/παραγόντων όπως οργανικές διαταραχές που αποδίδονται σε φυσικές σωματικές καταστάσεις όπως η ακατάλληλη διέλευση αέρα μέσω της μύτης, όταν παράγονται ήχοι, όπως /b/, ή /s/, σε παιδιά με υπερωϊοσχιστία ή υπερωοφαρυγγική ανεπάρκεια. Επίσης μπορεί να οφείλονται σε λειτουργικές διαταραχές που περιλαμβάνουν ένα πρότυπο ομιλητικών λαθών με απουσία οποιασδήποτε παρατηρούμενης φυσικής ανωμαλίας. (Anderson & Shames, (2013) σελ. 173)

Το ποσοστό των παιδιών που εμφανίζουν γλωσσική καθυστέρηση μειώνεται σταδιακά. Έτσι λοιπόν η συχνότητα της γλωσσικής καθυστέρησης υπολογίζεται στο 1-3% σε παιδιά ηλικίας 5 ετών (Τσιάντης & Αλεξανδρίδης, 2008). Τα περισσότερα στατιστικά στοιχεία που έχουμε μέχρι και σήμερα δείχνουν ότι τα αγόρια έχουν πιο ψηλό ποσοστό

να εμφανίσουν καθυστέρησης λόγου συγκριτικά με τα κορίτσια με αναλογία αγοριών προς κοριτσιών από 1,3:1 έως 5,9:1 (Λούκουτου & Τριχείλη 2013)

Ο προφορικός λόγος αποτελείται από λέξεις. Η λέξη έχει τα δομικά της συστατικά και φωνήματα, όπου το κάθε ένα αντίστοιχα έχει την δική του θέση και σειρά στη λέξη. Ωστόσο, ο προφορικός λόγος παράγεται ως ένα συνεχές, χωρίς δηλαδή, να είναι ευδιάκριτος ο διαχωρισμός του. Το παιδί πρέπει σταδιακά να αποκτήσει ενσυνείδητη γνώση ότι ο προφορικός λόγος, αποτελείται από μονάδες και συγκεκριμένα φωνολογικές μονάδες. Η κάθε μονάδα επίσης αποτελείται από φωνήματα όταν έχουμε να κάνουμε με γραπτό λόγο τα οποία και συμβολίζονται με γραφήματα. (Παντελιάδου, 2011). Η συνειδητοποίηση αυτή για το παιδί λέγεται φωνολογική επίγνωση (phonological awareness) (Content et al., 1986 στο Παλαιοθοδώρου, 2004: 35), δηλαδή, αποτελεί την ικανότητα του ατόμου να αποκτήσει ενσυνείδητη γνώση και ικανότητα πρόσβασης στη φωνητική δομή της γλώσσας

Η σημαντικότητα και σημασία της έγκαιρης διάγνωσης και παρέμβασης θεωρείται ακρογωνιαίος λίθος στην θετική έκβαση της πορείας αποκατάστασης. Η κατάσταση πρέπει να αντιμετωπισθεί έγκαιρα με τα κατάλληλα προγράμματα πρώιμης παρέμβασης, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το πρόβλημα.

Για την αξιολόγηση, διαφοροδιάγνωση και παρέμβαση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων καθώς επίσης και για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του παιδιού, τις επιδόσεις ή της δυσκολίες που διαθέτει απαιτείται η χορήγηση σταθμισμένων ή/και ανεπίσημων δοκιμασιών (τεστ). Τα τεστ αυτά έχουν ως στόχο να μας οδηγήσουν σε ένα αξιόπιστο και έγκυρο αποτέλεσμα εφόσον γίνει η σωστή χρήση τους. Ακόμα από το τεστ μπορούμε να συλλέξουμε ορισμένες χρήσιμες πληροφορίες για τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το παιδί. Με αυτό τον τρόπο θα γίνει αντιληπτό το πρόβλημα του παιδιού και θα δοθούν τα κατάλληλα εφόδια, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα.

Λέξεις κλειδιά: φωνολογία, καθυστέρηση λόγου, αξιολόγηση

ABSTRACT

Language or speech as a subset of linguistic competence is defined as the ability of human to produce the phonetic, phonological, syllabic and phonotactic background of the native language (Fromkin, Hyams, & Rodman, 2013). Language development is a multidimensional, multipurpose and complex process that starts from infant and perhaps fetal age (Vihman, 2013). Research data demonstrates the principle of baby's readiness to "decode" the voice code and readiness for phonetic and phonological acquisition. The baby then gradually begins the transition from sound to meaning. Through babble and vocal play, as well as the ability to voice distinction, the infant prepares his or her body to acquire the mother tongue.

The child's expressive ability particularly it is an ability that is essential to the fulfillment and support of the development process observed during the first years of life and which allows the acquisition of readiness and knowledge of integrated verbal capacity and critical thinking. According to connectivity model, vocal and phonological acquisition is considered as the ability to enrich and activate the vocabulary, semantics, morphology, and syntax (Stoel-Gammon, 2011).

However, for many children the acquisition of the language becomes extremely difficult due to various pathologies / factors such as organic disorders caused by physical conditions such as insufficient passage of air through the nose when sounds such as (b) or (s) are produced, in children with soft palate cleft or hyperopharyngeal insufficiency. They may also caused by functional disorders involving a pattern of tangle errors in the absence of any observed physical disorder (Anderson & Shames, (2013) p. 173).

The percentage of children with language delays is gradually decreasing. Thus, the frequency of lingual delay is estimated at 1-3% in children aged 5 years (Chiantis & Alexandride, 2008). Most studies found a higher booster delay rate in boys, aged 1.3: 1 to 5.9: 1 years old (Lucky & Trichet 2013).

Spoken language consists of words, each word consisting of its structural components, phonemes, which have a specific position and sequence within the word. However, the spoken language is produced as a continuous process. The child must gradually gain conscious knowledge that the oral speech is composed of phonological units and that these phonemes in the written word are represented by graphs (Pandeliadou, 2011). This

awareness is called phonological awareness (Content et al., 1986 in Palaeothodorou, 2004: 35), which is the ability of the individual to acquire conscious knowledge and access to the phonetic structure of the language.

The importance and significance of early diagnosis and intervention is considered a cornerstone for positive outcome in the recovery process. The situation must be addressed on time with appropriate early intervention programs in order to minimize the impairment.

The use of standardized and / or non-standardized test is essential to assess, to do differential diagnosis, to chose the appropriate intervention and address those problems. These tests are designed to lead us to a reliable and valid result if they are used properly. Even from the test, we can collect useful information about the child's needs and difficulties. Consequently, the child's problem will be identified, so appropriate intervention will be provided to address the problem.

Keywords: phonology, speech delay, evaluation